Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 — Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. — TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 246. — ŠTEV. 246. — NEW YORK THURSDAY, OCTOBER 20, 1927. — ČETRTEK, 20. OKTOBRA 1927. — VOLUME XXXV. — LETNIK XXXV.

Odločen nastop coloradskih majnarjev

KOPAČI MEHKEGA PREMOGA V COLORADI ZAHTEVAJO PRAVICE

Stavka I. W. W. premogarjev se neprestano širi, kljub oboroženi opoziciji.—Ustrahovanja potom oblasti so ostala popolnoma brezuspešna. — Pennsylvanskim majnarjem so znižali plače. — Pomožni šerifi na delu.

DENVER, Colo., 19. oktobra. — Delo v rovih mehkega premoga v severnem Coloradu je bilo včeraj popolnoma ustavljeno, ko je sledilo kakih pet tisoč premogarjev pozivu na stavko, katerega je izdala organizacija Industrial Workers of the World. V Trinidad in premogovem ozemlju južnega Colorada, kjer ima prav posebno Colorado Fuel & Iron Co. — pod kontrolo Rockefellerjev,— svoje rove, je zastavkal že velik del moštva. V Aguilar in Walsenburg je celo po trditvah lastnikov premogovnikov prizadeta pri stavki najmanj polovica delavcev. Vodstvo stavke pa ceni število stavkarjev dosti višje ter zagotalja, da bo proizavajanje premoga v Coloradu popolnoma ustavljeno najpozneje jutri.

Bilo je v okolici Aquilar in Walsenburg, kjer so se skrili premogarski baroni za takozvani "meščanski komitej" ter s pomočjo krajevnih oblasti nasilno pregnali vse voditelje stavke in člane stavkarskega komiteja. Aretirali so tudi šest članov I. W. W., ki uživajo v dotični okolici velik ugled med premogarji. Delavci pa se niso pustili ustrahovati potom teh metod ter niso hoteli opustiti svojih povsem upravičenih zahtev.

Premogarji zahtevajo mezdo $8.50 na dan za dnevne delavce, kopače in nakladalce. Pri odklonitvi te zahteve so se opirali lastniki premogovnikov, da so pred kratkim povišali mezde kompanijskih mož za 68c na dan in kontraktnih kopačev za 4 cente pri toni. Štrajk je bil napovedan predvčerajšnjim zvečer na velikem zborovanju v Lafayette, katerega se je udeležilo tri do štiri tisoč premogarjev. A. Embree, generalni organizator I. W. W., je bil glavni govornik.

Pumpačem in varnostnim stražnikom so dovolili, da začasno ostanejo na delu, a pod pogojem, da tudi oni takoj ustavijo delo, kakorhitro bi kompanija spravila na dan le eno tono premoga. Colorado Fuel & Iron Company, ki je bila odgovorna za krvavi masaker neoboroženih premogarskih družin pri Ludlow, Colo., je trdila v včeraj, da se je za danes zjutraj prijavilo k delu 789 delavcev.

Oboroženi banditi v službi Rockefellerjeve in drugih premogarskih družb igrajo zopet veliko vlogo pri bojih. Pod naslovom "pomožnih šerifov", zavarovanih od države, je bilo v okrajih Las Animas in Huerfano najeto veliko število profesijonalnih strelcev v vlogi posebnih čuvajev, da nastopijo skupno z rednimi okrajnimi oblastmi proti stavkarjem.

Iz Trinidada so včeraj sporočili, da se nahaja 18 članov I. W. W. v ječi, potem ko so jih aretirali pod obdolžbo, da so opravljali na "nepostaven način" piketsko službo na cestah, ki vodijo v premogovnike. Trinajst delavcev je bilo aretiranih v Aguilar okraju in pet v Berwind Canon. Šerif Marty je že objavil, da bodo njegovi pomožni šerifi patrulirali po vseh cestah in da se ne bo trpelo nikakih piketov. Stavkokazom pa bo nudil šerif vse varstvo, ki bo v njegovi moči.

Že včeraj so namignili, da bodo mogoče poklicali tudi državno milico, da zavarujejo privilegije premogarskih baronov.

PITTSBURGH, Pa., 19. oktobra. Mezde v nasprotju z United Mine Workers v rovih Pittsburgh Terminal Coal Co. zaposlenih neunijskih delavcev je skrčila premogarska družba, kot je objavil Phil Murray, podpredsednik United Mine Workers. Tozadevno objavo so staknili delavcem v soboto v mezdno kuverto.

POROTNA OBRAVNAVA PROTI FALLU IN SINCLAIRJU

Sodišče jim bo skušalo kazati zaroto proti vladi Zdr. držav. — Proces proti obema bo trajal štiri do šest tednov. — Pogodba je bila podpisana v departmentu za notranje zadeve.

WASHINGTON, D. C., 19. oktobra. — Po temeljitem zaslišanju cele skupine za porotno službo povabljenih oseb, so izpopolnili včeraj opoldne porotniško klop za proces proti Fallu in Sinclairju.

Potem ko so bili porotniki sprejeti od vsen strani, je pričel zastopnik obtožbe, Owen J. Roberts s svojimi pojasnili. Rekel je, da bo vlada dokazala, da je obstajala med prejšajim tajnikom za notranje zadeve, Fallom, in petrolejskim magnatom Sinclairjem kriminalna zarota, da se preskrbi najemnino velike mornariške petrolejske rezerve Teapot Dome.

Pravdnik je naslikal nato podrobno nastiranje vlade glede slučaja ter poudarjal prav posebno pogajanja, ki so se vršila; med obema obtožencima. Opozoril je prav posebno nato, da ni bila najemninska pogodba podpisana v departmentu za notranje zadeve, temveč v uradu petrolejskega magnata baje pod pretvezo, da je treba baje zavarovati petrolejsko rezervo pred pronicanjem, čeprav so izvedenci departmenta za notranje zadeve zagotovili, da ne obstaja nobena nevarnost, da bi odtekal petrolej. Omenil je tudi, da se ni hotel Fall niti spustiti v pogajanja z drugimi aplikanti, da vzamejo petrolejsko rezervo v najem.

Na koncu svojih izvajanj je izjavil Roberts, da je obstajala zarota za osleparjenje vlade.

Obtožba trdi, da je dobil Fall v celem $256,000 podkupnine od Sinclairja.

Porotniki ne bodo v tem slučaju zaprti kot so bili v Fall-Doheny slučaju.

Sodnik Siddons jih je posvaril, naj ne razpravljajo o tem z nobenim zunaj stoječim, naj ne čitajo listov in naj si ne ustvarijo nobene sodbe glede krivde ali nekrivde obtoženih, dokler ne bodo dobili polnega dokazilnega materijala ter navodil od sodnika.

Po Robertsu je govoril zagovornik Sinclairja, Martin Littleton iz New Yorka ter ni še končal svojih izvajanj, ko je sodnik odgodil razpravo na današnji dan.

NORVEŠKI DELAVCI ZMAGALI

Delavska stranka na Norveškem je dosegla velik uspeh pri volitvah. — Vsledtega je postal vrjeten padec konservativne vlade.

OSLO, Norveška, 19. oktobra. Prva poročila glede volitev kažejo velike uspehe delavske stranke pri splošnih volitvah na Norveškem. Konečni rezultati niso še znani, vendar pa je gotovo, da je bila poražena vlada. Volitev se je udeležilo približno 75 odstotkov volilcev.

Združene delavske stranke so dobile skupaj 70,000 glasov, kar pomenjap rirastek 22,000 glasov. Agrarska stranka je dobila 63,000 glasov ali sedem tisoč več kot pri zadnjih volitvah. Stranke leviee so izgubile šest tisoč glasov ter dobile 52,000 glasov, dočim so izgubili konservativci 17,000 glasov v primeri z zadnjimi volitvami ter dobili v celem 36,800 glasov.

Nekaj izprememb bo seveda še prišlo, kakorhitro bodo znani rezultati v velikih mestih, a brez dvoma mora odstopiti sedanja konservativna vlada, najbrž v pričetku novega leta.

Obstaja sicer možnost, da bo agrarska stranka stvorila novi kabinet, vendar pa ni izključeno, da bo levica sestavila novo ministrstvo.

Nadaljni pristaši Trockega izgnani.

MOSKVA, Rusija, 19. oktobra. Iz komunistične strankarske organizacije v Harkovu, Tiflisu in Kijevu, je bilo včeraj izključenih 35 članov, pristašev Trockega.

Soglasno s tem bodo dobivali strojni kopači, ki so imeli dosedaj 70 centov za tono, le po 65 centov za tono.

Jacksonville dogovor, katerega ni hotela obnoviti družba, je določal plačo 75 centov za tono. Sedanje skrčenje spravlja plačo kopačev na isto stopnjo kot ono nakladalcev.

Mezde delavcev s pikom ali krampom so skrčili od $1.01 za tono na 94 centov za tono in dninarjev od $6.75 le na $6.00. Kot povdarja Murray, so dosegli s tem premogarski baroni nizko stanje mezd iz leta 1917 kot se jih plačuje sedaj v Connelsville ozemlju in delih centralne Pennsylvanije, kjer imajo premogarske družbe premoč.

Zmaga, katero je izvojevala Pittsburgh Terminal Coal Corporation v svojem injunkcijskem postopanju nad United Mine Workers v zveznem vrhovnem sodišču, posebno glede iztiranje delavskih družin iz kompanijskih hiš, je ojačila vse kompanije v njih postopanju proti delavcem in sedaj so opustile tudi vse obzire do svojih neunijskih uslužbencev.

PROTI MORILCU GEN. PETLURE

Schwartzbar je z veliko naslado opisal, kako je umoril generala Petluro. — Povedal je pariškemu sodišču, kako je zalezoval svojo žrtev. Ustrelil ga je, da osveti smrt tisočev ruskih Židov.

PARIZ, Francija, 19. oktobra. Stoječ pred rdeče in črno oblečenimi sodniki in odvetniki v protnem sodišču, je Samuel Schwartzbar, mlad ruski Žid in urar, z navdušenjem pripovedoval, kako je zasledoval generala Simona Petluro in kako ga je hladnokrvno ubil, da osveti smrt tisočev in tisočev Židov, ubitih v pogromih, katere je baje započel Petlura.

Kakih 400 gledalcev je polnilo sodno dvorano. Bili so večinoma kosmati Židje iz centralne in iztočne Evrope ter Ukrajinci, ki so poslušali z začudenjem izjavo obtoženega morilca.

Oni, ki so ga opazovali, so izjavili, da je izgledal bolj kot kak komij kot pa morilec. Vse je utihnilo v dvorani, ko je pričel Schwartzbar govoriti glede umora. Pripovedoval je, kako je sledil generala Petluri s pištolo v žepu ter čakal na trenutek, ko ga bo lahko ustrelil.

Zroč pozorno na odvetnike in sodnike je šel Schwartzbar le težavno skozi prvotni del zaslišanja, kajti francoščina, s katero je razpolagal, je bila skoro nezadostna za odgovore.

Nato pa je Schwartzbar podrobno opisal, kako je zasledoval svojo žrtev. Povedal je, kako je nosil njegovo sliko pri sebi in kako je primerjal sliko z obrazi mož, katere je srečal. Povedal je, kako je srečal generala Petluro večkrat v Quartier Latin, a bil je vedno z ženo in hčerko ali pa s prijatelji. Konečno, dne 25. maja 1926, ga je srečal v Rue Racine in na bulevardu St. Michel samega.

— Tukaj je moja prilika, sem hi mislil, — je pripovedoval. — Ali ste vi Petlura? — sem ga vprašal. Ničesar mi ni odgovoril, pač pa dvignil svojo težko palico. Vedel sem, da je on. Ustrelil sem enkrat, dvakrat, trikrat, štirikrat, petkrat! Padel in množica je navalila name. Moja edina skrb je bila, če je v resnici Petlura. Mogoče sem ubil napačnega moža. Ko pa mi je neki policist povedal, da je Petlura, sem ga objel od veselja.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

SPLOŠNA CENZURA V ITALIJI

Georges Seldes, izgnani ameriški poročevalec, pripoveduje o fašistovskih pretnjah. — Dva ameriška konzula pretepena. — Laško časopisje je Mussoliniju hlapčevsko pokorno.

Strogo cenzuro, proti kateri se bore ameriški časnikarski poročevalci, je opisal v novembrski izdaji Harpers Magazine George Seldes, ki je bil kot zastopnik čikaške Daily News izgnan iz Italije, ker je pripovedoval o fašistovskem nasilju.

Seldes pripoveduje, kako je postalo domače časopisje popolnoma hlapčevsko pokorno diktatorju Mussoliniju in kako skuša spraviti vlada inozemske poročevalce na isto stališče. Pretnje in izgoni so običajne metode in ker si večina poročevalcev ne more privoščiti izgonov, je postala ta metoda v splošnem uspešna.

Mr. Deldes pripoveduje tudi, kako je bila ta cenzura poražena. Kot vzgled omenja način, kako je list World poročal o procesu proti fašistom, ki so bili obtoženi umora socijalističnega poslanca Matteottija, kajti to je bil edini list, ki je dobil resnično poročilo.

Mr. Seldes pa pravi:

— Na poseben način pa ne more Mussolini preprečiti ameriškim poročevalcem, da povedo vsaj del resnice.

— Najbolj premeteno in najbolj uspešno sredstvo za nabavo novic je "poročanje v presledkih".

— Danes je sprejel newyorški list World z velikim uspehom mesto presledkov. Očividno s odelali trije zastopniki tega lista v Matteottijevem procesu v presledkih ter so mogli s tem, da so odšli v Nico ali Lugano, poročati o brutalnem pofašičenju pravice v Chieti. Čitatelji skoro vseh listov po svetu so dobili le spačeno, cenzurirano in skoro popolnoma nerešnično poročilo glede tega procesa, ki bi, če bi bilo verodostojno sporočeno, izpodkopalo Mussolinije režim ter prav gotova izpremenilo razpoloženje številnih ljudi napram fašizmu. Edinole en list je zamogel poročati resnico. Ostali časnikarji so se enostavno prestrašili ter lepo molčali.

Kljub kreditu, katerega je dal on sam v svojih poročilih fašistom radi njih uspehov, pravi Mr. Seldes, — je bil prvikrat posvarjen potom ameriškega poslanika Fletcherja, naj ne kritizira fašizma in ko je vztrajal pri tem, je dobil povelje, naj izgine iz dežele. Njegova poročila o napadih na protifašiste niso bila nikdar označena kot napačna. Bil je izgnan, ker je govoril resnico.

V svojem članku pripoveduje Mr. Seldes, kako cenzurirapjo poročila, kako vrivajo propagando ali poročil sploh ne odpošljejo.

Mr. Seldes navarja dolg seznam dogodkov, ki bi bili skrajno zanimivi za Amerikance, ki pa niso bili vredni rizika deportacije, vsled česar jih je zatria večina poročevaleev. On pripoveduje, kako sta bila dva ameriška konzula močno pretepena od fašistovskih drhali, a Mussolini se je opravičil in poročevalci so bili naprošeni, "naj pozabijo ta nesrečni dogodek", vsled česar ni prišla novica nikdar na dan.

KRVOPRELITJE V NICARAGVI

Tekom boja, ki se je unel v Nicaragui, je padlo 71 ljudi. — Štirje konštablerji in 67 "banditov" je obležalo na bojnem polju.

MANAGUA, Nicaragva, 19. okt. Po ostrem boju z oddelkom tristotih banditov, ki so naenkrat planili po njih, je moglo 40 ameriških mornariških vojakov v Nueva Segovia departmentu oditi iz boja kot zmagalci.

Sedem in šestdeset banditov in štirje kanštablerji so bili ubiti v spopadu. Boj se je unel, ko so hoteli Amerikanci udreti v skrivališča banditov, kjer so hoteli poiskati dva ameriška mornariška letalca, ki sta se ponesrečila v bližini Quilali, a nista bila ranjena.

Poroča se o dveh slučajih, ki sta značilna za ostrost spopada. Neki član Guardie National se je boril naprej potem ko mu je bila odstreljena cev puške, ne da bi to zapazil. Vojak Struth je rešil življenje poročnika O'Shea, ko je dvignil v višino bandita, ki je ravno hotel zabosti poročnika.

Nadaljujejo z iskanjem obeh pogrešanih.

Pričetek novih vojaških operacij.

ŠANGHAJ, Kitajska, 19. okt. — V vladnih krogih v Nankingu so včeraj objavili, da bodo takoj zopet obnovljene vojaške operacije proti severni zvezi. Kitajski trgovci in kitajske banke so dovolile nacijonalistom novo posojilo v ta namen.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo Ekrist in našo zanesljivo ter točno postrežbo.

Dinarji			Lire		
Din.	500	$ 9.40	Lir	100	$ 6.10
Din.	1,000	$ 18.80	Lir	200	$11.90
Din.	2,500	$ 46.25	Lir	300	$17.55
Din.	5,000	$ 92.00	Lir	500	$28.75
Din.	10,000	$183.00	Lir	1000	$56.50

Za pošiljatve bi prosimo Desetisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo posebno znatno pripustno popust.

Naknadila po brzojavnem pismu kovinjeno v najkrajšem času tja naznanjamo na zahtevo Vas.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za $25, ali manjši znesek 75 centov; od $25. naprej do $100. po 3 cente od vsakega dolarja. Za volje zveze po pismenem dogovoru.

FRANK SAKSER STATE BANK
62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, *president.* Louis Benedik, *treasurer.*
Place of business of the corporation and addresses of above officers.
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado $6.00	*Za New York za celo leto*....$7.00
Za pol leta $3.00	*Za pol leta* $3.50
Za četrt leta $1.50	*Za inozemstvo za celo leto* ..$7.00
	Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

MUSSOLINI JE ODPRAVIL PRAZNIKE

Mussoliniju se je naenkrat zazdelo, da imajo Italijani preveč praznikov. In vsledtega ne bo po 6. novembru nobenega praznika več.

Ne praznikov, ne ceremonij, ne manifestacij, ne celebracij, ne inavguracij, ne obletnic, ne stoletnic, — ničesar drugega ne bo kot šest delovnih dni v tednu in nedelja za molitev.

Dan 6. novembra bo vesoljna Italija še praznovala. To je namreč obletnica tistega dne, o katerem še vedno domnevajo, da so porazili avstrijsko armado in si ovili čelo z vencem zmage.

Praznovanje obletnice fašistovskega pohoda proti Rimu se bo vršilo na sledečo nedeljo. In to je vse.

Oblasti morajo redno in točno vršiti svoje dolžnosti. Prebivalstvo ima dosti drugega dela kot tratiti čas z brezpotrebnim praznovanjem.

V gotovih ozirih je podoben Mussolini tistemu prižetemu kmetu, ki je želel in molil: "Bog daj, da bi deževalo vsako noč in vsako nedeljo, da bi se hlapci lahko nekoliko prespali."

Zaenkrat se ne ve, kakšne posledice bo imela Mussolinijeva odredba.

Toda slutimo, da se bo enkrat — in sicer v bližnji bodočnosti — vršilo v Italiji brez Mussolinijevega dovoljenja — veliko praznovanje.

To bo praznovanje narodne oddahnitve.

Ko se bo italijanski narod oddahnil od neznosne fašistovske more...

ZA DOM SLEPIH V LJUBLJANI

Danes smo poslali v domovino osemintrideseto pošiljatev za Dom slepih. Tvorijo je prispevki naslednjih rojakov:

Jos. Hribar, Richfield Springs, N. Y.	$ 5.00
Mary Auguštin po Joe Zelencu, New York, N. Y.	$ 1.50
Neimenovana članica Samostojnega društva, New York, N. Y.	$ 3.33
Mary Gorišek, Box 197, So. Brownsville, Pa.	$ 50
Math Hribar, Onoville, N. Y.	$ 1.00
Jože Zelenc, nabral	$ 7.00
Frances Padar, Newark, N. J.	$ 1.00
Joe Lavrich, Shreveport, La.	$ 1.00
Anton Žagar, R. F. D. 4, Box 6, W. Tampa, Fla.	$ 1.00
John Kalar, Box 560, International Falls, N. Y.	$ 2.00
Andrej Kecelj, Broklyn, N. Y.	$ 1.00
Fr. Gerkman, 1317 John Adams St., Oregon City, Ore.	$ 25
F. Ferlan, R. 1, Box 67, Molalla, Ore.	$ 1.00
J. Okorn, R. 1, Harrietta, Mich.	$ 1.00
Mary Harry, Philadelphia, Pa.	$ 2.00
John Marcun, Box 48, Haywood, W. Va.	$ 1.00
Fr. Laurich, 2246 Blue Island Ave., Chicago, Ill.	$ 1.00
Karl Juvan, Box 2, Ford Mine, Ont.	$ 1.00
Frank Dolgač, Davis, W. Va.	$ 1.00
Anton Lekšan, Box 23, Garden, Mich.	$ 1.00
Charley Rote, Sheffield, Pa.	$ 1.00
Walter Predovich, Los Angeles, Cal.	$ 5.00
"X. X."	$ 2.00
Fr. Kaushek, Box 37, Springhille, W. Va.	$ 1.00
Jos. Roštan, Upper Broadway, Sacramento Lake, N. Y.	$ 1.00
Skupaj...	$43.58

Rojaki, čitali ste krasne besede "Naročnika" iz Californije in dopisnika "XX". Besede, ki sta jih pred kratkim pisala, prihajajo iz srca, in morajo najti pot v vsa nezakrknjena srca.

Ljubezen do bližnjega je najvišji in naplemenitejši nauk, ki je skozi vse dobe in skozi vse čase ustvarjal in ustvaril, kar ima človeštvo dobrega in plemenitega.

Ljubezen do bližnjega, ki se nahaja v nesreči, ni le krščanska zapoved, pač pa tudi človeška dolžnost.

Zanimanje za Dom slepih ni poleglo, toda priznamo, da ni tako kot bi moralo biti.

Darujmo vsak, vsi brez razlike, po svoji moči, in ne bo več daleč čas, ko bodo imeli naši največji reveži v domovini — slepci — streho nad glavo.

Vida jim ne moremo dati. Damo jim pa lahko, kar moremó.

Slepski Dom v Ljubljani ne bo le zavetišče tistih naših ljudi, ki so vredni največjega pomilovanja, pač pa tudi trajen spomenik bratske ljubezni ameriških Slovencev.

Petdnevni delovni teden.

Napisal **Ig. Mušič**, Brooklyn, N. Y.

Vodstvo Ameriške Delavske Federacije je priporočilo krajevnim organizacijam, da naj se poskusijo boriti za štirideset-urni delovnik. Že pred devetimi meseci se je priporočila, predlagala in odobrila borba za krajši delovni čas. Za štirideset ur dela na teden, z drugo besedo rečeno pet delavskih dni v tednu.

Ta akcija pa je zadela na silen odpor pri delodajalcih in istotako v delavskih vrstah, prav posebno pri delavskih, ki so plačani od kosa, dočim bi delavca, ki je plačan od tedna, ta izpremememba razveselila.

Zdaj pa poglejmo štirideset urni delovni teden nekoliko od bližje. Preglejmo to pošast, ki se je kar naenkrat pojavila med nami, če je res tako radikalna kot se na prvi pogled vidi, in tako strašna, kot se jo bojimo. Poskusimo jo pogledati razgaljeno. Upoštevajmo naše pomisleke in preudarimo potrebo, plače, ter čas, v katerem se nahajamo. Oprostimo se za trenutek egoizma, in besede "jaz" ter dajmo temu predmetu res pravih tal za premislek.

Ali se je za štirideset-urni delovni teden potreba boriti, — ali pa je le kaprica delavskih voditeljev, da z njo drže privlačno silo v vrstah delavstva?

Štirideset-urni delovni teden ni kaprica in to so voditelji spoznali vsi — prav gori do konservativnega "Greena"! Ne varajmo se — niso ga radi priporočili. Potreba jih je k temu prisilila in potreba jih bo še prisilila k marsikateri bolj drastični akciji!

Potreba jih bo prisilila, da bodo štirideset-urni dleovni teden tudi odločno zahtevali, ne pa samo priporočili!

Ne zapirajmo si oči pred dejstvom, da je Amerika do roba natrkana z brezposelnimi in z ljudmi, ki zaslužijo komaj toliko, da se prežive, za obleko jim pa prede slabša kot brezpravnim delavcem v Evropi. Te mase morajo in morajo priti do življenja — te mase so upravičene živeti, prav tako kot smo mi upravičeni živeti!

Ali potem mi vemo za kakšno boljše sredstvo, da se jim odpomore?!

Ali pa bomo šli svojo pot, z brigo za sebe in ostali naj poginejo gladu ali na naj jih poženemo v obup — v naročje zločinu in se se bomo nolem naslajali po načinu ameriške civilizacije dvajsetega stoletja, ko bo ubijal električni stol tiste, katere smo mi pognali v tako usodo!

Štirideset-urni delovni teden je potreben in za sedanji čas prav nič radikalen in nič škodljiv, ne za industrijo ,za delo pa največji blagor. Večji blagor, kot deset procentno zvišanje plač, ako vzamemo s stališča splošnosti.

Prijatelj, ko bo prečital — si boš mislil, na kakšen način ta osel trdi, da je to blagor zame. Še v štiriinštiridesetih urah ne zaslužim bog zna kaj in nisem zadovoljen, kako bo to potem kak blagor zame, če bom delal komaj štirideset ur!

Nič se ne boj prijatelj, — razmere in potreba sta dva srdita borilca, ta dva bosta šla k cilju, če tudi čez tvojo voljo.

Tudi delavec, ki je garal šestnajst ur, je mislil tako, ko so mu povedali, da bo v kratkem — v dogledni dobi zahteval le štirinajst ur dela na dan.

In tako je mislil delavec pri vsaki nadaljni skrajšavi ur.

Vendar pa se zaposlenim delavcem, še posebni onim, ki si organizirani, boljše godi v štiriinštirideset urnem delovnem tednu kot onim sužnjem v dobi šestindevetdeset urnega delovnega tedna.

Strašno; — To so bili pa naravnost spažnji, — si misliš.

In prav to si bo mislil delavec, ki bo zaposlen od danes čez petdeset let o tebi!

Ta naša zahteva je potrebna in upravičena, pa če se še tako težko sprijazniš ž njo.

Najskrajneši čas je, da si to delavstvo vzame k sreu in najskrajnejši čas je, da delodajalci to vzamejo vpoštev, iskreno s stališča, kot je, in pogledajo dejstvu v oči.

Brez energične kretnje delavskih voditeljev bo delavstvo samo na sebi kaj malo storilo v tem oziru, prav posebno rekordno delavstvo, ker prevladuje sentiment, da se za skrajšanje časa skoro ni vredno boriti! Le mezde!

Povišanje in povišanje plače! Jaz naj rastem in rastem pa magari do neba in drugi če mi pred nogami pogine!

Egoizem imenujemo to — in upravičeno tudi! Ali je kaj gršega? Ali ne vodimo naše misli, ki je usmerjena pri delovanju delavskih organizacij, v imenu bratstva?! Ali nočemo stopiti z našo agilnostjo z našim glasom za to plemenito našo misel, če je sploh pristna?

Ali pa le kažemo to navidezno naše bratstvo, kot trgovec robo v okus, zato ker ga imamo.

Poglejmo globje — in pogljemo odkrito — stran z zagrizenostjo! Stran z zaničevanjem!

To ne spada med nas, mi moramo biti bratje. — ne bratje posili, pač pa bratje iz srca, če tudi nas dele razlike vere in narodnosti v naši sredi. Te razlike ne smejo obveljati.

Mi iščemo bratstva — ne razlik! Vežejo nas vezi, ki so močnejše od teh razlik. Mi iščemo skupnosti, ki pa je mogoče edino pod zgoraj omenjenih pogojih!

Well! Bratstvo in nezaposleni, kaj me to briga! — Sami naj si izboljšajo usodo, kot smo jo morali mi — si bo kdo mislil.

Pravilno! Sami naj si izboljšajo usodo in prav gotovo, prijatelj te usode ti še nisi okusil in če si jo, si toliko brezobziren, da smatraš ta mogoč slučaj za svojo lastno fino potezo in trdiš, da si ukrotil usodo, ki ti je pretila. Ne bom tajil, — ne bom zanikal, da je volja obvarovala že marsikaterega od propasti. Toda volja in priložnost sta tako tesno zvezani v naravi, da druga brez druge ne moreta napredovati.

Volja in priložnost igrata glavno vlogo v življenju posameznika prav tako kot v masi. In s tem, da se mi ne zavzamemo ravno za štirideset-urni delovnik — jemljemo iz rok vsako priložnost nesrečni masi, ki še nikdar prave priložnosti imela ni.

Če odklanjamo čustvo bratstva med vsemi in povsod, kjer se dela za mezdo, ali to čuštvo pustimo ležati mrtvo, si sami organiziramo nevarnost za svoje lastne mezde in za svoje lastne pridobitve.

Veliko nas je, ki ne more moremo preko besede "jaz". Ta jaz je tako vkoreninjen — tako globoko zajeden v srce, da sploh drugim čustvom duška ne mremo dati. Oplaši nas in glasi se pri vsaki priliki kot predrzen škrat. Mi pa se zadovoljno nasmehnemo — vidiš ga, pa je vendar prišel čas — sicer pa bi bil še mogoče ogoljufan. Ta naš "jaz" igra v nas samih isto vlogo, kot starodobni birič, ki je tirjal in drl za grajščaka in bil plačan od njega.

Grajščakva beseda je bila biriču postava in birič je bil strah in trepet kmetu tlačanu. Gospodar našega modernega biriča pa egoizem. Egoizem kaže neprenehoma, s svojim ostrim prstom na svojega slugo, ob vsakem trenutku ga opozori, in pokorni sluga se širi v sarahu in valovi, dokler ne udari na dan potom jezika olepšan in ponarejen, a prav isti kruti sluga, le, da je gorjačo, s katero te udari, pobarval, da te ne bo tako bolelo.

In prav kot se je odpravilo starodavnega biriča, ter ga nadomestilo vsaj z nekoliko boljšim sistemom, — se da, odpraviti in se bo moral odpraviti naš moderni birič v toliko kot čas zahteva.

Seveda, da bi popolnoma izginil, kar pa ne bo, bi ga zopet pogrešali.

Naša družba je ustvarjena tako, da morajo biti mešane dobrote s žabostmi in obratno.

Menjajo in izpreminjajo se veselje, žalost, sreča in zlo prav kot pisane karte v pinaklu. Z bojem hočemo ukrotiti zlo, žalost, zdihujemo po okolici in iščemo utehe, veselje in srečo iščemo, z odprtimi rokami jo čakamo, a vendar je ni.

Ni je sreče za človeško bitje! Pa magari, da je do vratu v nji zakopan. Človek jo je iskal, jo išče in jo bo iskal, le da ne ve kakšna je in nikdar vedel ne bo. To je narava človeka — kombinacija elementov, borečih se za prvenstvo, ovirajočih drug drugega.

Če jaz poznam srečo ali ne — zdi pa se mi, da človeški rod uživa srečo, dokler jo še nima, a ko jo dobi in je je deležen, ter je njegova — ta sreča takoj postane nadlega, — odpadek, na katerem se prikaže nežna kal prave sreče, in ostane prava, dokler je ne dobi in ni njegova.

To srečo pa enostavno imenujemo željo.

Litvinska naprosila za intervencijo Lige.

ŽENEVA, Švica, 19. oktobra. — Litvinska je formalno naprosila svet Lige narodov za intervencijo v zvezi z litvinskimi šolami v Vilni, katere baje zatira Poljska na nepostaven način, kot trdi vlada v Kovnu.

Litvinska je apelirala na svet Lige ter se sklicevala pri tem na člen liginega dogovora, ki proglaša vmešavanje sveta Lige narodov za dopustno, če smatra kak član Lige mir za ogroženim.

Že pred krakim je naslovila Litvo pritožbo na Ligo narodov v šolskem vprašanju, a njeno sedanje postopanje daje celi zadevi resnejše lice, po mnenju, ki prevladuje v liginih krogih.

GROZDJE

Kot je rojakom že znano, da imam večletne skušnje o grozdju. Prodajam grozdje vseh vrst na debelo in na drobno. Tudi cele kare naravnost iz vinograda ali pa od tu.

BLAGO IZVRSTNO, CENE NIZKE.

Burkley Produce Co.
17th & PIKE STS.,
PITTSBURGH, Pa.
Bell Phone: 2216 Grant
LEO ŠKODA, Manager

Viharna seja nemškega državnega zbora.

BERLIN, Nemčija, 10. oktobra. Pri otvorjenju včerajšnje državnozborske seje je prišlo do viharnih nastopov, ker so komunisti in socijalisti zahtevali, naj se razpravlja o stavki 80,000 premogarjev v centralni Nemčiji pred razpravo šolskega vprašanja.

Vladne stranke so odklonile tozadevni predlog, nakar so zahtevali komunisti razpust državnega zbora, da forcirajo nove splošne volitve. Tudi ta predlog je bil odklonjen.

Državni zbor je bil sklican k zasedanju, da razpravlja o vprašanju verskega pouka v javnih šolah. Vladna predloga hoče proti Weimarski ustavi dovoliti cerkvi, protestantovski in katoliški, — vpliv na vzgojo.

Reakcijonarna odredba je posledica kompromisa med centrumom in nemškimi nacijonalci.

Razventega bo predložila vlada predlog za zvišanje plač vladnih uradnih uslužbencev. Ta zahteva prihaja ravno ob času, ko so zastavkali premogarji v centralni Nemčiji, ker se je odbilo zahtevano majhno zvišanje plač.

V državnem zboru se je razkrilo včeraj kipa zamrlega državnega predsednika Eberta in sedanjega predsednika Hindenburga.

ZADNJI OPOMIN

Vse naročnike, katerim smo poslali opomin za obnovitev naročnine in se niso odzvali, opozarjamo, da bomo primorani vsta viti nadaljno pošiljanje lista, če se v kratkem času ne odzovejo.

Upravništvo.

PRIJATELJICA ODSVETOVALA OPERACIJO

Mrs. Loncaric z Union St. bi morala biti operirana vsled raka na želodcu; to bi se moralo vršiti že zadnjo sredo v bolnišnici, toda vsled nasveta njenih prijateljic se to ni izvršilo. Pri tem je navedenka ravnala prav, kajti to bi bila kriminalna operacija. Žena je trpela vsled maladije že celih šest let; to jo je stalo že 160 funtov, predno je tehtala 160 funtov. Poskusila je skoro že vsa zdravila in zdravnike v onem kraju; končno so jo mislili operirati. Toda njena dobra prijateljica Mrs. Belovic z West St. ji je operacijo direktno odsvetovala; vedno je odločno trdila, da ima Mrs. Loncaric trakuljo. Končno so pisali v Pittsburgh, Pa. po zdravila zoper trakuljo, in dva dni pred nameravano operacijo je vrgla iz sebe 30 čevljev dolgo trakuljo. Zdaj ta žena vedno blagruje oni dan, ko se je odločila da bo vzela zdravilo zoper trakuljo.

Tisoče moških, žensk in otrok se zdravi za kako drugo bolezen in sicer neuspešno, dočim je njihova resnična bolezen pošast—trakulja. Gotovo znamenje te pošasti so oddajanja njenih delov, moreča pa izguba teka z včasnim izpehavanjem, pokrit jezik, zgaga, bolečine v hrbtu, stegnih in nogah, omotica, glavobol, občutek omedlevice s praznim želodcem, veliki, temni kolobarji krog oči. Želodec je težak in napihnjen. Človek tudi čuti, kot da se nekaj giblje do grla. Bolnik ima rmeno kožo, malo tekta, ima slabo sapo. Pošast, ki včasih doseže dolžino 50 čevljev, povzroča božjastne napade. Če se splazi v sapnik, lahko zaduši svojo žrtev. Iznebite se takoj te pošasti, dokler ne izpodkopije zdravja. Pošljite $10.48 za zdravilo Laxtana, če se hočete iznebiti te pošasti. Ni škodljiv tudi če nimate trakulje. Prodaja ga samo ROYAL LABORATORY, 125 Netting Bldg., Windsor, Ont. Za zavarovanje zavojčka dodajte 25 centov.

(Copy 21) —Adv't.

Hudičeva noga.

Ena najboljših povesti Conan Doyla, v kateri slavn detektiv Sherlock Holmes z lahkoto razreši navidez nerazrešljiv slučaj.

To je kizmet.

Naš rojak Frank Oklešen, ki se že par let mudi v San Salvadoru, je originalno opisal to deželo vulkanov, potresov in vremenskih nezgod.

Naše stare korenine.

V tem spisu nam je Matija Pogorelc predstavil nekaj naših najstarejših priseljencev v Washingtonu in Minnesoti.

To se nekatere izmed mnogih zanimivosti, ki jih vsebuje:

Slovensko Amerikanski Koledar za 1928

Peter Zgaga

Verjamem, da so čitatelji že siti mojih čenč o prohibiciji, toda zdi se mi, da bi ne bilo napačno, če bi jih opozoril na dogodek, ki se je završil te dni.

Ugleden gostilničar je sklenil živeti pošteno življenje. Izpraznil je svoje kleti do zadnje kaplje in natakarjem ostro zabičil, da ne smejo pod roko prodati nobene pijače, ki bi vsebovala več kot pol procenta alkohola.

S paznim očesom je motril, da je bilo njegovo povelje izpolnjeno in da ni nihče kršil njegovih zapovedi.

— Varen sem, — si je mislil — varen pred vsemi nadležnimi, dolgonosimi agenti.

Tako si je mislil in se je vrezal.

V njegovo gostilno so hodili vsakovrstni gostje. Naročali so kavo, gingerale, sodavico, čaj in drugo podobno pijačo.

Natakarji so stregli, gostilničar je bil zadovoljen, češ, nihče mi ničesar ne more.

Pa se je primerilo nekoč, da je dolgonosi agent zavohal žganje v kavi nekega gosta. Gost je bil pijačo seboj prinesel ter skrivaj ciknil par kapljic v kofetek.

Sledila je ovadba. Gostilničarja so aretirali in mu zaprli gostilno. Izgovarjal se je, da ni on nikomur ničesar alkoholičnega prodal. Svojo trditev je s pričami in dokazi podprl, toda sodišče ga je vseeno obsodilo. Vložil je priziv na najvišje sodišče. Najvišje sodišče je potrdilo odlok nižjega sodišča.

Če bo šlo tako naprej bodo kaznovani dogarji, ker izdelujejo doge, namenjene za sode, v katerih se hrani vino; in kaznovan bo kmet, ki bo češpljo na vrtu dobro pognojil, da bo rodila lep sad in in se bo po raznih dogodovščinah iz češplje kaj sto-procentnega semarilo; kaznovan bo grocer, ki je prodal nemanen steklenico jesiha, pa je neznanec po uporabi jesiha stekleco lepo umil in v nji prenašal pijačo; in kaznovan bo navsezadnje tudi šolski otročiček, ker nosi sekoj abecednik, ki vsebuje črke iz katerih se da sestaviti besedo — alkohol.

*

Iz Jugoslavije pride vedno kako zanimivo poročilo.

Ni dolgo tega, ko so se vršile volitve v naši lepi domovini. Volitve v Jugoslaviji, to je posebnost, prve klase, — kot bi se reklo po jugoslovansko.

Splošne javnosti ne zanima posebno izid volitev in kdo je izvoljen, "ker je eden kot ta druh", kot pravijo naši ljudje.

Nekaj posebnega je pa vsekakor sledeča novica:

— Po nekaterih okrajih so dobili kandidati nazadnjaške radikalne stranke več glasov kot vse druge stranke skupaj in ponekod še celo več glasov kot pa je bilo volilcev.

V okraju Bečka je dobil bivši notranji minister Maksimovič 144 več glasov kot je pa v okraju Bečka volilcev.

Tako je prav, ja.

Jugoslavija je torej ena izmed tistih srečnih dežel na svetu, ki razpolaga s čudnim fenomenom, kateremu se pravi pomnožena in povečana ljudska volja.

*

Kar se tiče narodnostnih manjšin, ugajajo Francozi isto politiko kot Lahi.

Te dni so francoske oblasti zaplenile v Strassbourgu nemški list, ki se je imenoval "Resnica".

To je nazadnje v redu, če so imeli vzrok za to.

Toda vprašanje je, kaj bodo Francozi z "Resnico" počeli?

*

Columbovega spomina ne praznujejo samo Amerikanci, pač pa tudi Italijani. Praznovali so njegov rojstni dan, dasi niheče pravzaprav ne ve, kdaj je bil Columb rojen.

S svojim zadnjim odlokom je pa Mussolini tudi to praznovanje odpravil.

Najbrž je hotel reči Italijanom: Zakaj praznovati Columbov spomin? Kaj pa je pravzaprav Columb? Slavite ga, ker je odkril Ameriko? Prava reč! Če bi on ne bil odkril Amerike, bi jo pa jaz...

KRATKA DNEVNA ZGODBA

GEORGIJ PETROVSKI:

PISMO

Nežna, modra svetloba nočne svetilke je obsevala bolniško sobo, kakor da hoče posvetiti v sanje utrujenih, bednih in onemoglih bolnikov, kakor da hoče odgnati težke spomine in ublažiti ranjenim hude bolečine.

V dolgih vrstah so stale bolniške postelje.

V sobi je vlada grobna tišina.

V kotu je sedela službujoča usmiljenka in čitala knjigo. Enakomerno in veselo, kakor da spominja na srečo, na solnce, na nežnost, je trepetala luč pod zelenim senčnikom in svetila samo na mizo.

Končan je bil naporen dan. Samo tu pa tam je morala vstati, da popravi temu ali onemu ranjencu vzglavje ali odejo.

Bolniška soba je spala.

Zaškripala je postelja. Usmiljenka se je obrnila.

Z brezupnim, izmučenim pogledom je zrl kapitan Sinkov skozi napol odprte trepalnice na usmiljenko.

— Sestra Evgenija!

— Kaj je, golobček?

— Sestra, umiram....

— Nikar ne mislite na smrt. — Spanec je vam potreben.

— Sestra....

Vstala je in sedla na njegovo posteljo.

— Tu sem.

— Umiram....

— Ne govorite o smrti, bolje bo za vas. En mesec ali k večjemu pol drugi mesec in zdravi boste. Domov pojdete k svoji rodbini. Zopet boste pri svojcih, odpočijte se in vse bo dobro. Bolnice se niti spominjali ne boste, — mu je prigovarjala sestra in ga božala za roko po vročem čelu. — Nikar ne mislite na to. Spite mirno in jutri boste videli, da imam prav. Spite, golobček. Tu pri vas ostanem. Nikar se ne razburjajte. Spite.

— Sestra.... težko mi je.... Prosim vas....

Kaj, golobček?

— Uslišite mojo prošnjo....

— Kakšno?

— Napišite pismo.... mojim. Že davno nisem pisal.... mislil sem: kadar ozdravim. Sestra, storite mi to uslugo. Rodbina, umiram.... Napišite. Narekoval vam bom.... Za božjo voljo vas prosim....

— Nikar, škodilo vam bo. Golobček, zaspite raje, jutri pa....

— Sestra Evgenija, vi mi ne verjamete. Jutrišnjega dne ne doživim. Umiram.... vem, da umiram. Napišite!

"Sanje so se uresničile: zaljubil sem se.... toda prepozno.... V sestro Evgenijo.

Obrnila se je, glas ji je drhtel.

— Dovolj.... Jutri končava.... Vi ste.... Saj to je blaznost....

— Ne, sestra.... takoj.... umiram.... Preberite še enkrat.... Podpisati moram....

Začela je brati, on je pa zatisnil oči in se ves srečen smehljal.

"Dragi! Koliko sreča! Vidim vas, tebe, moj dragi, dobri oče, tebe, draga mamica, vaju, dragi moji Lilja in Marusja.... tu ob smrtni postelji vas vidim.... zdaj pa umiram....

Koliko sreča, da je sestra pri meni! Sestra! Vi niste bili ranjeni, vi je ne poznate. To je svetnica. Da, usmiljenke hodijo za njim, ki je dejal: "Ljubite, kakor ljubim jaz." To je pravo samozatajevanje. Kakor angel varuh stoji v najtežjih trenutkih ob moji postelji in mi lajša trpljenje. Z njo govorim o vsem: o ranah, o mukah, o dragih, o sorodnikih. In vse ona ljubi: mene, mojo rodbino, prijatelje, znance. V nji je združena vsa plemenitost sveta. Vidim vas, vse, vse.... V nji vidim tebe, draga mamica, ter tebe, dobri moj oče. In lahko mi je — saj sem med svojimi. In v nji ljubim vas vse.

Sanje so se uresničile: zaljubil sem se.... toda prepozno.... V sestro Evgenijo.

— To je vse.... Dajte, da se še podpišem.

Podala mu je pero in papir.

Drhteča roka je omahnila. Oči so se zatisnile.

— Nikolaj!

— Nimam moči.... roko.... dajte roko.... tako....

Padla je na kolena in se dotaknila z vročim licem njegovega mrzlega čela.

— Ljubim vas, Nikolaj!

— Evgenija! — bolj je razumela kot slišala.

Glava je omahnila in usta so se odprla.

Sestra je krčevito zaplakala.

Bismarck v diplomatični službi.

BERLIN, Nemčija, 18. okt. — Knez Otto von Bismarck, vnuk železnega kancelarja, ki se je pred kratkim odločil, da bo zapustil svoje mesto v državnem zboru ter stopil v diplomatično službo, je bil včeraj imenovan prvim tajnikom nemškega poslaništva v Stockholmu.

Trideset let stari knez je sin zamrlega kneza Herberta, prejšnjega pruskega državnega ministra. V starosti 26 let je bil že državnozborski poslanec in vsled tega eden najmlajših članov nemškega državnega zbora.

Petrolejski viri v Mezopotamiji.

BAGDAD, Irak, 18. oktobra. — Turška petrolejska družba in mednarodni sindikat sta sporočila danes, da so v bližini Kirkuk v Mezopotamiji navrtali petrolejski vrelec, ki daje vsaki dan pet tisoč ton petroleja.

NEPRILIKE POLJSKEGA KRVNIKA

Smrtna kazen je na Poljskem še vedno v veljavi in zato je pač umljivo, da ima Poljska tudi svojega krvnika. Krvniški posel opravlja na Poljskem neki Vojteh Malinovski. No in ta gospod je zašel sedaj v hude neprilike, namreč v zakonske. Njegova žena, ki mu je bila sicer doslej zvesta družica, je vložila tožbo za ločitev zakona z motivacijo, da ji mož ne da nobenega denarja in da ne more živeti z njim.

Gospod krvnik je moral pred sodišče. Njegov zagovor je bil zelo originalen:

— Je že res, je dejal, da ženi ne dajem denarja, toda če bi se gospod predsednik republike na poslužil vedno svoje pravice glede pomiloščenja obsojencev, potem bi jaz ne trpel pomanjkanja, a tudi žena bi mi ne obrnila hrbta.

Sodnik je bil mnenja, da bi si lahko gospod krvnik poiskal postranski zaslužek, na kar je Malinovski ponosno pripomnil:

— Jaz sem uradnik in ne spodobi se, da bi delal.

Usmiljenost predsednika poljske republike je torej uničila zakonsko srečo ubogega krvnika. Zopet se je uveljavil pregovor, da kar enemu koristi, drugemu škoduje.

IZ NOTRANJŠČINE VODILNEGA BALONA

"Los Angeles". Zgoraj vidite kuhinjo in kuharja, spodaj je pa skupina vojakov, ki poslušajo koncert na radio.

KDO VE za ANTONA in JOSIPA MARKOVČIČ, ga prosim, da mi sporoči, ali se pa sama javita. **Josephina Markovčič. 210 W. 107. St., Apt. 51, New York, N. Y.** (2x 20&21)

VABILO NA VESELICO!

Tukajšnje društvo sv. Jožefa J. S. K. J. prav uljudno vabi vse tukajšnje Slovence in Slovenke ter one iz okolice na veselico, katera se vrši v soboto dne 22. oktobra v dvorani na 36 Danube St. Ker je na programu tudi ribji lov in srečkanje, bo gotovo tudi več veselja in razvedrila. Začetek ob 7. uri zvečer.

Vstopnina za moške 25c, ženske 15c.

Igrala bo Slov. godba.

Toraj na svidenje v soboto 22. oktobra.

Frank Masle.

(2x 18&20)

SLUŽBO DOBI

korespondentinja vešča slovenskega in angleškega jezika v govoru in pisavi. Delo je v pisarni pri slovenskemu dnevniku. Pismene ponudbe z referencami naj se pošlje na:

"Enakopravnost",
6418 St. Clair Ave., Cleveland, O.
(6x 14—20)

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedilne dišave. Knajpovo ječmenovo kavo in importirana domača zdravila, katera priporoča mgr. Knajp v knjigi —

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.

V ceniku dobite naši še mnogo drugih koristnih stvari.

Math. Pezdir
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

ZANIMIVI in KORISTNI PODATKI

FOREIGN LANGUAGE INFORMATION SERVICE — JUGOSLAV BUREAU

RESOLUCIJA ZA SPREMEMBO PRISELJENIŠKEGA ZAKONA.

Upravni svet Foerion Language Information Service je odposlal kongresu resolucijo, v kateri priporoča nekatere spremembe priseljeniškega zakona, ki bi olajšale usodo ločenih družin. F. L. I. S. ni priporočal nikakih radikalnih spermemb, ki ob sedanjih okoliščinah ne bi itak imele nikakega izgleda za uspeh. Priporočane spremembe pomenjajo le poboljšek, ki ga kongres utegne uvaževati.

Upravni svet F. L. I. S. je mnenja, da bi se moralo ameriškim državljankam čim prej dovoliti, da smejo njihovi inozemski možje priti kot priseljenci izven kvote, in da se mora nekaj sličnega ukreniti v slučajih, kjer sedanji zakon zabranjuje združitev družin. Upravni svet pripoznava, da je težko uveljaviti vsak zakon, ne da bi kdo trpel v posameznih slučajih, ali v teh slučajih je mnenja, da ne gre le za nezasluženo krivico proti prizadetim, marveč da sedanje postopanje, ako nadaljuje, ima škodljive socijalne posledice in odlaga asimilacijo.

Resolucija se glasi:

"Upravni svet F. L. I. S. je prepričan, da ameriški narod, ko je sprejel načelo omejenega priseljevanja, ni hotel ločiti moža od žene ali otroke od staršev ali povzročiti krutosti in protisocijalne razmere, ki nastanejo vsled take ločitve, in da te zle posledice so mnogo bolj resne kot kar bi pomenjalo ono malenkostno začasno povečanje priseljevanja, ki bi bilo potrebno za združitev sedaj ločenih družin.

"Enostavna pravičnost zahteva, da moški in ženske, ki so ameriški državljani, uživajo isto pravico pod priseljeniškim zakonom.

"Zato upravni svet Foreign Language Information Service poziv lje kongres, naj v svojem prihodnjem zasedanju dovoli inozemcu, zakonito pripuščenemu pred 1. julijem 1924, da sme brez odloga poslati po ženo in neporočene nedoletne otroke, in da dovoli ameriški državljanki isto pravico glede prihoda njenega inozemskega moža, kakršno uživa državljan glede svoje inozemske žene".

Uprav. svet (Board of Trustees) F. L. I. S. je sestavljen od sledečih odličnih Amerikancev: Enajstorica članov je iz New Yorka, namreč George W. Bacon, Allen T. Burns, Frederick Coykendall, John Palmer Gavit, Will Irwin, George McAneny, Profesor Mihajlo I. Pupin, Mrs. Barry C. Smith, Ida M. Tarbell, Graham R. Taylor in Arthur H. Young Ostali člani so Fred M. Butzel iz Detroita, Julia C. Lathrop iz Rockforda, Ill., Frank M. Leavitt iz Pittsburgha, Mrs. Walter H. Meriam iz Clevelanda, Judge Hugo Pam iz Chicaga in Josephine Roche iz Denverja.

DRŽAVNE IN OBČINSKE VOLITVE.

Ustava zveznih držav zapoveduje, da se državne in občinske volitve ne smejo vršiti v istem letu. Za volitve državnih zastopnikov v takih državah so določena leta s sodnaštevilko in za volitve mestnih zastopnikov leta z liho številko. V prihodnjih volitvah 8. novembra bo torej izvoljenih le malo državnih zastopnikov. Vendarle so te volitve velike važnosti toliko radi tega, ker gre za volitve na vodilna mesta v državnih in občinskih vladah, kolikor radi okoliščine, da volitve v letu pred predsedniškimi volitvami so dostikrat pomembne, ker kažejo na splošno smer javnega mnenja.

Vsaka država ima svoje posebne volilne zakone, ki pa se morajo skladati s splošnimi načeli ustave Združenih držav. Stvar ameriškega državljanstva se na primer urejuje po federalnih in ne po državnih zakonih; volilec pa mora biti ameriški državljan, ako naj ima volilno pravico v katerisibodi državi. Kvalifikacije volilcev so v podrobnostih različne v pojedinih državah; v splošnem se zahteva, da je državljan vsaj 24 let star, da je stanoval v dotični državi vsaj leto dni pred volitvami, v dotični county vsaj štiri mesece in v samem volilnem okraju trideset ali šestdeset dni pred volitvami. V slučaju naturaliziranega državljana se zahteva, da je bi naturaliziran vsaj že 90 dni pred volilnim dnem.

V državi New York in v nekaterih drugih državah se od volilca zahteva spričevalo o pismenosti, iz katerega je razvidno, da zna volilec pisati in čitati angleški. V večjih mestih se volilci morajo pred volitvami vpisati v seznam volilcev, drugače ne morejo glasovati. Tako vpisovanje volilcev (registracija) se vrši vsako leto. V državi Pennsylvaniji se za kvalifikacijo volilca zahteva, da plačuje davke za county ali države. V prav malo državah se volilna pravica razteza tudi na prebivalce, ki imajo le prvi papir. Tudi v nekaterih newenglandskih državah se smejo inozemci, ki so davkoplačevalci, udeleževalci letnih občin, zborov (town meeting).

Volilna glasovnica se zove: ballot. Da se preprečijo goljufije pri volitvah, je mnogo držav uvedlo razne načine v varstvo glasovnic. Že registracija preprečuje, da bi mogel en volilec glasovati na raznih voliščih (polling places). Vnaprej zaznamovane glasovnice ne veljajo. Le uradna glasovnica se sme rabiti, ki jo volilec dobi v roke na samem volišču. Volilec se z njo poda v zastrti prostorček na volišču, da jo zaznamuje, kakor mu je drago, in jo potem izroči preganjeno tajniku volilne komisije, ki v prisotnosti njega vloži glasovnico v volilno skrinjico, potem ko je odtrgal nadpis glasovnice s številko volilca. Na tak način je tajnost volitve zajamčena.

V mnogih državah se sedaj rabi takozvana "avstralijanska glasovnica", tako imenovana ker je bila najprej v rabi v Avstraliji. Glavni značaj te glasovnice je ta, da so v glasovnici navedena imena ne le vseh strank, marveč tudi vseh kandidatov, vsake stranke. Poleg imena kandidata je prostoreček, ki naj ga volilec prisiljen, da bi glasoval za vse kandidate ene in iste stranke, marveč more izbrati izmed vseh strank, kakor mu je drago.

Najnovejši način glasovanja je oni potom volilnih strojev (voting machines). Ti stroji ne le zaznamujejo, marveč tudi štejejo izbrane kandidate. New York in razna druga mesta so uvedla take volilne stroje.

Volilne zlorabe in podkupovanja ob splošnih volitvah so imele za posledico, da so mnoge države vzakonile postave proti volilni korupciji. Nepostavna raba glasovnice je kaznjivo dejanje. Večina držav zahteva, da morajo pojedini kandidatje objaviti svoje volilne stroške. Nekatere države so šle še dalje in potom zakona omejile stroške volilnih agitacij. Na primer, v državi New Jersey ne smejo stroški vsakega kandidata za governerja ali federalnega senatorja presegati $50,000, za kongresnika $7500, za člana državne legislature po 5 centov za vsakega volilca. V državi Ohio ne sme kadidat za governerja protrošiti več kot pet tisoč dolarjev za vso volilno kampanjo itd.

Zakoni o omejevanju volilnih stroškov so postali potrebni. Treba le pomisliti da vsa burna volilna kampanja za izvolitev Abrahama Lincolna je stala približno sto tisoč dolarjev, dočim dandanes stroške petih milijonov pri predsedniških volitvah ne vzbuja nikakega začudenja.

Obnovitev angleško-japonske zveze.

Japonskega admirala Saito so pri povratku iz ženevske pomorske razorožitvene konference sprejeli z največjimi častmi, ker je japonska javnost prepričana, da je Saito zrahljal ameriško-angleško prijateljstvo in ustvaril s tem možnost za obnovitev angleško-japonske zveze.

Deputacija avstrijskih uradnikov je obiskala državnega kancelarja dr. Seipela zaradi povišanja uradniških plač. Tozadevna pogajanja med vlado in uradniki se bodo v kratkem pričela.

EDINI zastopnik in založnik
FRANZ LUBASOVIH HARMONIK
v Združenih Državah.
ALOIS SKULJ
323 Epsilon Pl., Brooklyn, N. Y.
PIŠITE PO CENIK.

Ali potrebujete PERJE in PUH na postelji?

Pišite naši slovanski tvrdki za uzorec perja, katere pošljem vsakomur BREZPLAČNO. Sveže, čisto in garantirano perje. V zalogi imamo tudi blazine in pernice. Pišite na naslov:
A. STETZ FEATHER CO.
138 Passaic Street, Passaic, N. J.

"NE POSEBNO DOBRO DANES"

Kolikokrat slišite to pritožbo od ljudi, ki govore o zdravju? Da, ta čuden občutek je lahko poslanica prave nevarnosti. Ne zanemarite.

V največ slučajih je opaziti, da ledice prav ne delujejo ter ne izganjajo strupa iz telesa. Potrebujejo pomoči. Pijte dosti vode ter poskušajte Gold Medal haarlem oil capsules (originalne in pristne). Stanovitni odvajalni mirilec izza 1696. V treh velikostih, zapečaten. Garantiran, da je tak kot označen.

GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Poglejte za ime Gold Medal na vlinjevi in zlati škatlji. Zavrnite nadomestila. V prvovrstnih lekarnah 35c, 75c, $1.50.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO
English-Slovene Reader
Sestavil dr. F. J. KERN
CENA s poštnino SAMO $3.—

Knjiga vsebuje začetne nauke o izgovarjavi angleških besed; vaje za učence angleščine; berila in članke s slikami ter kratek angleško slovenski in slovensko angleški besednjak (4000 besed).

Naročila pošljite na:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

ZASTAVE

SVILENE AMERIŠKE, SLOVENSKE IN HRVAŠKE
REGALIJE, PREKORAMNICE, TROBOJNICE, ZNAKE, UNIFORME ITD

Sigurno 25% ceneje kot drugod.
VICTOR NAVINŠEK,
331 GREEVE ST, CONEMAUGH, PA.

JUGOSLOVANSKA KATOLIŠKA JEDNOTA
Ely, Minnesota

Edina nepristranska slovenska podporna jednota v Ameriki. Nebeno vmešavanje v verska ali politična vprašanja. "Sto procentov BRATSKA organizacija z eno blagajno in enim geslom: VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE. Nad sto odstotkov solventna, ima približno devet sto tisoč dolarjev premoženja in sedemnajst tisoč članov v obeh oddelkih. Zavaruje za bolniško podporo, poškodbe in posmrtnino. Čitajte njeno glasilo "Nova Doba", širite pravo bratstvo in pristopajte k pravi bratski podporni organizaciji JSKJ.

Osem članov zadostuje za novo društvo.

Pišite po pojasnila na glavnega tajnika: — Joseph Pishler, Ely, Minn.

Poslovno posredovanje.

Naša banka si je zadala nalogo, da pomaga rojakom vzdrževati poslovne zveze z domovino.

Kdor ima v starem kraju sorodnike, pride včasih nepričakovano v položaj, da jim mora nujno denar poslati. Drugi zopet je napravil kupčijo, morda zaaral kako posestvo, ali prevzel domačijo, nakar mora izplačati denar v najkrajšem času.

Hiter prenos denarja je pa v slučajih potreben tudi onim, ki imajo vlogo v starokrajskih zavodih ali onim, ki hočejo vnovčiti zapuščine in posojila.

Denarna nakazila tja so za razne potrebe, prenosi od tam izvirajo iz raznih poslov. V vsakem slučaju mora izvršiti banka nalog tako kot je potrebno in za stranko najbolj koristno. To pa zamore storiti le banka, ki ima tako razširjene zveze, toliko denarnega prometa in tako dolgo izkušnjo kot ima vse to *FRANK SAKSER STATE BANK.*

Ako ste naša stranka, ste se o tem že prepričali, sicer nam pa dajte ob prvi priliki priložnost, da Vam v Vašo lastno korist dokažemo vrednost našega bančnega poslovanja.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

UKRADENI NAKIT

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

42 (Nadaljevanje.)

Ta Jenny Warren ji je pričela postajati naravnost neznosna. Če bi ne imel baron Hazelvert neumne ideje, da se zavzema za gospočično Warren, bi ga takoj poslala za Lotarjem in Jenny, da pojasni pato svojemu sinu temeljito svoje stališče. To pa bi pomenjalo toliko kot izzvati nevarnost za barona. Suzana ni dvomila niti en trenutek, da bi Jenny sprejela snubitev Hazelverta.

Vsled tega je sklenila sama slediti Lotarju in Jenny ter ju ločiti. To pa ni bilo tak enostavno kot si je mislila. Bila je sicer še vedna dobra drsalka, a manjkalo ji je mladostne svežosti in gibčnosti. Ni prišla naprej tako hitro kot si je želela in oba mlada človeka sta ji zopet in zopet ušla.

Izmučena in razočarana je konečno opustila gonjo in bila je vesela, ko jo je vzel s seboj polkovnik Sandern ter jo odvedel k šotorom. Sklenila je počakati tam, dokler bi ne prišel mimo Lotar, ter sedla k kontesi Liebenau, katero je sempatm kaka usmiljena duša povlekla nekoliko preko ledu. Lotar in Jenny pa sta ravno odšla proti gostilni, da vidita, če je grofica Teja dobro nastanjena in če ji ničesar ne manjka.

Dobila sta staro damo v živahni zabavi s staro gospodo, sedečo pri oknu. Lotar je bil tudi zelo prijazno in prisrčno sprejet in Jenny nič manj. Ponovno je poudarjal Lotar, da smatra Jenny za svojo sestro-varovanko. Par gospodov se je pri tem pomembno spogledalo. Sedaj so vedeli ljudje, da stopi Lotar na strani svoje stare matere glede mlade dekliče.

Ko sta bila Lotar in Jenny zopet na jezeru, jima je priletela njegova mati na pot. Bila je skrajno slabe volje. Hazelvert se je le malo brigal zanjo ter je iskal povsod le Jenny in Lotarja je čakala v šotoru pač celo uro ter dobila medtem mrzle noge. Končno pa je odšla s starim gaspodom Soltenau, da se nakoliko ogreje ter pri tem konečno srečala svojega sina.

Ne da bi se niti najmanj brigala za Jenny, ga je pozvala, naj jo spremi v gostilno, ker je trduna. Gospod Soltenau pa je preprečil ničesar sluteč, ta načrt.

— Pustite mlade ljudi lepo na ledu, grofica. Jaz vas bom spremil tjakaj, ker si tudi želim gorke sobe.

Vsa besna v svoji notranjosti, je morala sprejeti dvorljivo ponudbo.

Lotar je bil sedaj zopet prost. Jenny pa se je medtem hitro odstranila, ko je grofica Suzana nagovorila svojega sina. Ozrl se je iskaje naokrog, ne da bi je našel. Par mladih gospodov, katere je poznal iz svojih otroških let, ga je odvedlo nato k šotoru k neizčrpni posodi s punčem. Moral je izpiti ž njimi čašo ter se ni mogel takoj oprostiti. Končno pa je mogel neopažen pobegniti. Zunaj je skoro zašel na pot kontese Lebenau, ki je ob roki nekega usmiljenega starejšega gospoda vprizarjala mučne poskuse, da se ohrani na nogah. Nemirno so iskale njegove oči Jenny in naenkrat so jo zapazile skoro na skrajnem koncu ledu.

Hej, kako je pohitel proti njej! Ko se je približal, je videl, da je obraz Jenny zelo rdeč in da zro njene oči naokrog, kot da iščejo rešitve. Zažarel pa je njen obraz, ko je videla prihajati Lotarja, dočim se je potemnil obraz barona Hazelverta.

— Vzeli ste mojo sestrico pod svoje okrilje, dočim sem se jaz okrepčal z vašim slavnim punčem, gospod baron. Hvala vam lepa, vaše dolžnosti kot gostitelj so res zelo naporne. Pri šotorih povprašujejo povsod po vas, — je rekel Lotar brezbrižno.

— To je bilo za mene čast in veselje, gospod grof, — je odvrnil Hazelvert nekoliko kislo.

Lotar pa se je medtem obrnil proti mladi deklici.

— Pojdi, Jenny, midva bova še enkrat poletela krog jezera, predno se stemni. Gospod baron, midva vas nočeva še nadalje zadrževati. Z Bogom!

Prijel jo je za roko ter jo potegnil hitro s seboj, še predno je mogel baron kaj odgovoriti.

—Ali sem prišel ob pravem času, mala Jenny? Ti si izgledala kot uboga, plašna ptička, ki je prišla v past lovca in ki bi se rada oprostila.

— Ah, veš, kaj Lotar, — to mi bo zagrenilo vso veselico. Baron Hazelvert je bil v resnici na tem, da mi predloži odločilno vprašanje. Kaj pa naj storim, če mi ga zopet stavil?

— Zelo priprosto. Ti se lepo zahvališ za čas, da postaneš baronica Hazelvert.

—Ti, — tako priprosto ni to. Meni bi bilo strašno žal, če bi ga vžalostila. On je bil vedno tako ljubeznjiv in dober z menoj.

— Raditega pa še dolgo nima nobene pravice potezati se s svojimi oseminštiridesetimi leti za devetnajstletno mlado damo. Zgodi se mu čisto prav, če bo dobil korbico, — je odvrnil Lotar neginjen.

Ona pa se je očitaje ozrla vanj.

— Kako moreš le biti tako trd, Lotar? Človek ne more vendar prav nič za to, če ima rad kakega človeka. To pride samo od sebe. Srce žalibog ne vpraša, če spadajo starost in razmere skupaj.

— Ti govoriš kot da veš nekaj o ljubezni, — to je zvenelo skoro kot lastna izkušnja.

Jenny je prišla v zadrego ter se prestrašena ozrla na stran.

— Ali hočeva pohiteti proti šotorom? Postaja tema in mislim, da se bo takoj pričel umetalni ogenj.

— Tega bova videla od tukaj prav dobro. Jaz sem dosti rajše sam s teboj tukaj, kot tam sredi vseh onih ljudi. V splošnem pa se me ogibaš: Kako je torej s tvojimi izkušnjami v srčnih zadevah?

Boječe se je ozrla proti njemu. On pa se je pričel počasnejše drsati in konečno je obstal pred njo.

— No? — je silil vanjo.

Posegla pa je s svojim mufom preko vročega obraza in krog njenih ustnic se je naenkrat pojavil odpor.

— Kako le moreš — tako neumno vprašati? To je bilo seveda le splošno razmotrivanje.

Zrl je nekaj časa nanjo. Njen odpor se ni še nikdar obračal proti njemu. To je bil silobran in to je čutil. Lotila se ga je že skušnjava, da poljubi ta odpor z njenih ust.

— Jenny, — ti mi moraš nekaj obljubiti, takoj sedaj.

— Kaj pa?

— Da ne boš sprejela, dokler bom v Rimu, nobene snubitve, neglede na razlog, — tudi če bi te silili k temu. Veš, jaz bi ne mogel prenesti misli, da bi dala svojo roko kakemu drugemu, — to se pravi človeku, katerega bi ne mogel natančno premotriti. Jaz imam vendar neke vrste določevalne pravice glede tebe, kaj ne?

Molče je prikimala.

(Dalje prihodnjič.)

PRIZOR Z ARMADNIH MANEVROV

ki so se pred kratkim vršili v bližini Washingtona. Koncem manevrov je bilo popolnoma posnetih par bitk, ki so se vršile ob zaključku vojne v Franciji.

O navidezni smrti.

Ko sta bila povodom zadnje velike portugalske revolucije kralj in prestolonaslednik ustreljena, se je pojavila čez nekaj časa v novinah senzacijonalna vest, da je kralj ne nadoma oživel. Ko je ležalo njegovo truplo na obdukcijski mizi in je napravil prosektor prvi veliki razrez, se je začel navidez mrtvi kralj baje v strašnih mukah zvijati in klicati na pomoč. Ker je pa bila rana, ki mu jo je zadal prosektor, smrtna, so morali nesrečnega kralja takoj narkotizirati in mu pomagati na oni svet.

Sličen presenetljiv primer dozdevne smrti se je pripetil nedavno v poljski vasi Smorgon, kjer je neki kmet podlegel srčni kapi. Pred pogrebom je prišel v dotično hišo vaški brivec, ki je hotela mrliča obriti. Komaj je pa mrlič začutil na sebi ostrino britve, se je naenkrat prebudil in vstal od mrtvih.

Taki primeri so znani že iz najstarejših časov. Plinij in Apolonij pripovedujeta v svojih spisih o dozdevnih mrličih, ki so jih prezgodaj pokopali. Zelo pogoste so bile take usodne zmote za časa velike epidemije kuge v srednjem veku. Tudi v 18. stoletju je v Evropi opetovano razsajala kuga. — Znameniti zdravnik Pietro Franco je napisal leta 1797 razpravo, v kateri pravi, da so za časa kuge pokopli mnogo živih bolnikov, ki so jih smatrali za mrtve. Tudi velika epidemija kolere v preteklem stoletju je zahtevala mnogo takih človeških žrtev. Francoski zdravnik Josat je izdal svoj čas statistiko, iz katere je razvidno, da so pokopali v Franciji tudi v normalnih razmerah letno 30 do 40 dozdevno mrtvih, v Italiji pa celo 65. Ta problem je izrabil na zelo spreten način tudi Jules Werne v svojem romanu "Novi grof Monte Christo".

Kot senzacijonalen dogodek te vrste lahko navedemo tudi tragično usodo slavne igralke Rachel, ki je ležala že 11 ur v krsti, pa se je zopet zavedla. L. 1866 je pripovedoval kardinal Donnet v francoski zbornici, da so ga že pred 40 leti proglasili za mrtvega. Leta 1826 mu je postalo nekega dne slabo in moral je v posteljo. Zdelo se mu je, da so mu vsi udje otrpnili. Bil je pa pri popolni zavesti in slišal je dobro vse, kar so govorili v njegovi bližini. Tako je moral poslušati posvetovanja o pripravah za svoj pogreb in vendar se ni mogel ganiti, niti zakričati, da še ni umrl.

Tajni svetnik dr. Haberda je predaval svoj čas v Nemčiji o primeru dozdevne smrti, ki ga je doživel v svoji zdravniški praksi. Neka strežnica v njegovem sanatoriju je zavžila poldrugi gram morfija in 5 gramov veronala, ker se je naveličala življenje. Tako velika porcija pomeni za vsakega človeka neizogibno smrt. Samomorilko so našli v bližnjem gozdu in vsi so mislili, da je mrtva. Srce ji sploh ni utripalo in tudi na zrcalu, ki so ga ji postavili pred usta, ni bilo videti nobenih znakov dihanja. Kljub temu pa zdravnik ni mogel ugotoviti smrti. Zato si je hotel pomagati s starim preizkuševalnim sredstvom. Nakapal je mrtvi na prsa razgretega voska. Koža pa ni postala rdeča. Zato je vaški zdravnik kategorično izjavil da je strežnica mrtva. Delavci, ki so odnesli njeno truplo v mrtvašnico, so pa opazili, da samomorilka diha. Zdravniki so se vrnili k nji in res so jo z umetnim dihanjem kmalu spravili k zavesti.

V Angliji so imeli po svetovni vojni primerov dozdevne smrti. V Leedsu je neki epileptik med pogrebom dvignil pokrov krste, pretrgal vrvi, s katerimi so spuknste roke, da so ga prestrašeni ščali krsto v grob in pomolil iz pogrebci potegnili iz groba.

V splošnem velja tudi v dandanašnjih časih princip, da nastopi pri človeku smrt tedaj, ko neha utripati srce in ko človek več ne diha. Utripanje srca, obtok krvi in delovanje pljuč znajo začasno ustaviti samo nekateri indijski fakirji. Dihanje in utripanje srca ne preneha vedno istočasno. Često srce deluje, ko je umirajoči že izdihnil. To se pripeti zelo pogosto pri novorojenčkih. Pri raznih živalih so naravoslovci ugotovili, da so se usta odpirala in zapirala še dolgo potem, ko je bila glava že odrezana od trupla. Pri ribah je ta pojav splošno znan. Pri ljudeh so ugotovili ta pojav v nekaterih primerih obglavljenja. Telo obglavljenega zločinca je drgetalo še 10 minut po usmrtitvi. Takozvana "gosja koža" ni zanesljivo znamenje življenja, ker se pojavi tudi pri mrliču takoj po smrti, ko se mišičevje elektrizira. Za absolutno zanesljiv znak smrti smatrajo mnoog tako zvane steklene oči. Ako pa vbrizgamo mrliču v oko nekaj kapljic atropina, se njegove zenice razširijo še 4 ure po smrti. Priprosto ljudstvo pripoveduje, da so mnogi slišali, kako je mrlič vzdihnil. Teh pojavov znanstveno še nihče ni pojasnil. Najbrže gre za pline, ki se nabero po smrti v prsih.

Tudi barva obraza ni odločilna za resnično ali dozdevno smrt. Mnogo mrliči imajo rdeča lica. Pri zastrupljenju s plinom ali ogljikovim kisikom je to običajen pojav. Velik strah pred dozdevno smrtjo je dal povod, da so začeli ljudje razmišljati o raznih varnostnih ukrepih. Tako se je že opetovano pripetilo, da so nataknili mrliču na prst prstan, ki so ga spojili z električnim zvoncem. Pri takih eksperimentih se rado pripeti da električni zvonec naenkrat zapoje, kar pa seveda ne pomeni, da je mrlič oživel. Ta pojav se da razlagati na ta način, da se mišičevje po smrti krči.

Najzanesljivejše sredstvo za ugotovitev resnične smrti je izumil neki londonski lekarnar. Gre za plavo nit, namočeno v posebno kemično sestavino, ki se napelje s pomočjo igle mrtvecu pod kožo. Kri živega človeka reagira na to kemično sestavino alkalično, dočim kri mrtvega okislini. V Londonu se je ustanovilo tudi posebno društvo, ki skrbi, da mrličev ne pokopljejo prezgodaj. To priča, da problem dozdevne in resnične smrti še vedno razburja duhove.

Kongres latinskega tiska

je bil od predsednika Bratianu-a otvorjen v Bukarešti.

Število

organiziranih angleških komunistov je padlo v zadnjem letu od 11,000 na 7377.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je pozen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh. Vsled naše dolgoletne izkušnje Vam mi samoremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvovrstne brzoparnike.

Tudi nedržavljani zamorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati prošnjo vsaj en mesec pred odpotovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalega naseljnika komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v veljavo 31. julija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak posilec osebno, bodisi v najbližnji naseljniški urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kdo v prošnji zaprosi. Kdor potuje van brez dovoljenja, potuje na svojo lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svojce iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sem ženine in otroke od 18. do 21. leta in pa za poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez da bi bili šteti v kvoto, potrebno pa je delati prošnjo v Washingtonu.

Pridno podvzamemo kaki korak, pišite nam.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT ST., NEW YORK

Gibanje parnikov — Shipping News

20. oktobra:
Cleveland, Cherbourg, Hamburg.

22. oktobra:
Ryndam, Boulogne S. M., Rotterdam.
Leviathan, Cherbourg.
Ile de France, Havre.
Homeric, Cherbourg.
Belgenland, Cherbourg, Antwerp.
Duilio, Napoli, Genoa.

25. oktobra:
Resolute, Cherbourg, Hamburg.

26. oktobra:
Aquitania, Cherbourg.
Columbus, Cherbourg, Bremen.

27. oktobra:
Hamburg, Cherbourg, Hamburg.

28. oktobra:
Presidente Wilson, Trst.

29. oktobra:
France, Havre
Olympic, Cherbourg.
Arabic, Cherbourg, Antwerp.
Dresden, Cherbourg, Bremen.

16. decembra:
PARIS, Havre. — SKUPNO POTOVANJE ZA BOŽIČ.

DIREKTNA POT v JUGOSLAVIJO

COSULICH LINE

Hitro in ceno železniško potovanje v domače mesto. Vozni listki za drugi, medrazredni drugi in tretji razred se dobe do Sušaka preko Trsta ali Splita brez nadaljnih stroškov, do Slovenije po $1.60 več. Prevoz preko morja vedno cenen.

Presidente Wilson — 28. oktobra.

BOŽIČNO ODPLUTJE
PRESIDENTE WILSON
8. decembra

Znižane cene za tja in nazaj. Splošni podatki v vseh lokalnih potniških uradih ali pri: PHELPS BROS. & Co.
2 WEST STREET, NEW YORK

ŠEST DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

FRANCE — 29. oktobra

PARIS — 26. nov.; 16. dec.

NAJKRAJŠA POT PO ŽELEZNICI. VSAKDO JE V POSEBNI KABINI Z VSEMI MODERNIMI UDOBNOSTMI.

Pijača in slavna francoska kuhinja. Izredno nizke cene.

Zajamčite si prostor za vožnjo novega velikana

ILE DE FRANCE — 22. oktobra

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali:

FRENCH LINE — — — — 19 State Street, New York

VELIK BOŽIČNI IZLET V JUGOSLAVIJO

Preživite božični večer v družbi vaših rojakov in prijateljev v stari domovini ter se ob tej priliki zabavajte in veselite. Pridružite se izletu pod osebnim vodstvom na enem izmed teh veličastnih ekspresnih parnikov.

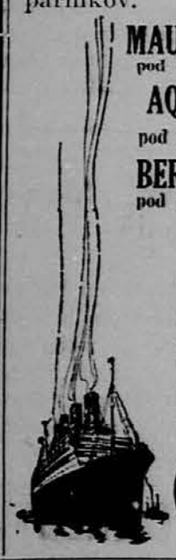

MAURETANIA Odpluje iz New Yorka proti Cherbourghu **SREDA 30. NOV.**
pod vodstvom g. J. Kampotič-a, čikaškega Cunard urada

AQUITANIA Odpluje iz New Yorka proti Cherbourghu **SREDA 7. DEC.**
pod vodstvom g. A. Markus-a, newyorškega Cunard urada

BERENGARIA Odpluje iz New Yorka proti Cherbourghu **SREDA 14. DEC.**
pod vodstvom g. S. Vukovič-a, newyorškega Cunard urada

Vsi naši spremljevalci na potovanju so izkušeni in znani ter vas bodo spremili do domovine. Skrbeli bodo za vaso prtljago in za vse vaše potrebščine na potovanju. Velike in udobne kabine 3. razreda, razkošni družabni prostori in prava domača kuhinja.

Kupite karto za 3. razred tja in nazaj po znižani ceni. Zmerne cene v drugem razredu.

Za podrobnosti se obrnite na kateragakoli našega agenta ali naravnost na —

CUNARD LINE
25 Broadway
New York.

SAVE TO TRAVEL ASSOCIATION — SAVE TRAVEL — MEMBER BANK

VABILO na IGRO

"HRBTENICA"

katero vprizori

Slov. Pev. in Izobraževalno društvo "Bled"

v soboto zvečer, dne 22. oktobra 1927

v SLOV. DEL. DOMU v CONEMAUGH, PA.

Za obilno udeležbo vabi — "BLED"

Poveljnik reichswehrja v Ameriki.

General Wilhelm Heye, poveljnik nemškega Reichswehrja, je dospel v New York na krovu nemškega parnika Hamburg na šest tednov trajajoče potovanje po Združenih državah. Rekel je, da si hoče v glavnem ogledati ameriško armado.

ITALIJANSKE HARMONIKE.

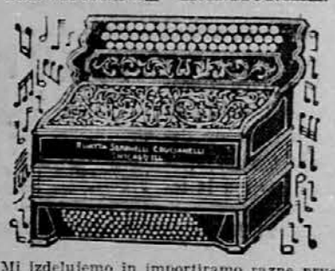

Mi izdelujemo in importiramo razne prvovrstne ročno napravljene ITALIJANSKE HARMONIKE, najboljše na svetu. Deset let garantirane. Naše cene so nižje kot drugih izdelovalcev. Brezplačen pouk. Pišite po cenik: — RUATTA SERENELLI & CO., 1014 Blue Island Ave., Dept. 40, Chicago, Ill.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem.

Uprava 'Glas Naroda'.

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI v "Glas Naroda".